

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки Факультет
культури і мистецтв
Кафедра образотворчого мистецтва

СИЛАБУС

вибіркового освітнього компонента

«ПИСАНКОВИЙ РОЗПИС»

підготовки Бакалавра
спеціальності В4 «Образотворче мистецтво та реставрація»
освітньо-професійної програми «Образотворче мистецтво та візуальні практики»

Силабус освітнього компонента «Писанковий розпис» підготовки бакалавра галузі знань В Культура, мистецтво та гуманітарні науки, спеціальності В4 «Образотворче мистецтво та реставрація», за освітньо-професійною програмою «Образотворче мистецтво та візуальні практики».

Розробник: Галина Вахрамєєва, старший викладач кафедри образотворчого мистецтва

Гарант освітньо-професійної програми:

Тетяна ПРОКОПОВИЧ

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри образотворчого мистецтва

протокол № 8 від 26. 01. 2026 р.

Завідувач кафедри:

Тетяна ПРОКОПОВИЧ

I. Опис освітньої компоненти

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітньої компоненти
Денна форма здобуття освіти	Галузь знань В Культура, мистецтво та гуманітарні науки	Вибіркова
Кількість годин /кредитів 150 год /5	Спеціальність В 4 Образотворче мистецтво та реставрація»	Рік навчання 2
	Освітньо-професійна програма Образотворче мистецтво та візуальні практики	Семестр 4
	Освітній рівень Бакалавр	Лекції 10
		Практичні 20
		Самостійна робота 110
		Індивідуальні
		Консультації 10
		Форма контролю: залік– 4 семестр
Мова навчання українська		

II. Інформація про науково-педагогічних працівників

Вахрамєєва Галина Іванівна

Посада - старший викладач кафедри образотворчого мистецтва та дизайну

Контактна інформація +38 050 6717570; e-mail: halyna.v.18@gmail.com

Дні занять - <https://ps.vnu.edu.ua/cgi-bin/timetable.cgi>

(посилання на електронний розклад)

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація. ОК «Писанковий розпис» відноситься до вибіркової дисципліни підготовки бакалаврів. Під час вивчення даної даного курсу, здобувачі освіти вивчають регіональні особливості та символіку орнаментальних мотивів в писанкарстві, здобувають практичні навички в традиційних та сучасних декоративних техніках оздоблення писанок. Розвиток сучасного українського мистецтва, у багатьох аспектах, базується на дослідженні і аналізі традиційних форм народної творчості, виявленні можливостей використання їх домінуючих мотивів та форм для вирішення і реалізації художніх завдань в сучасних мистецьких практиках. У цьому контексті саме писанкарство стає невичерпним джерелом для вивчення особливостей стилізації, ритмічної організації композиції, та гармонійних колористичних поєднань.

За навчальним планом даного освітнього компонента передбачено лекційні та практичні заняття, самостійну роботу здобувачів освіти.

2. Мета та завдання освітнього компонента

Метою вибіркового освітнього компонента є «Писанковий розпис» формування знань, умінь і навичок у писанкарстві, ознайомлення з орнаментикою та регіональними особливостями української писанки.

Завданнями вивчення ОК «Писанковий розпис» є ознайомлення здобувачів освіти з теоретичними основами писанкарства; вивчення орнаментальних та колористичних особливостей української писанки і її регіональної специфіки; теоретичне та практичне засвоєння різноманітних технік писанкового розпису, дослідження оберегових властивостей української писанки.

В результаті вивчення ОК здобувачі освіти будуть знати:

- різноманітні техніки писанкового розпису;
- історичні відомості про виникнення та розвиток писанкарства;
- сучасні тенденції у розвитку писанкарства;
- етно-регіональні особливості українських писанок;
- символіку орнаментів у писанкарстві;
- методику та послідовність виконання писанок у різних техніках та матеріалах.
- гармонійні пропорційні співвідношення всіх елементів орнаментального оздоблення писанки;
- принципи створення сучасних, декоративних, інтер'єрних композицій з писанок.

3. Soft skills.

Оскільки soft skills є інтегральною якістю здобувача вищої освіти, що містить взаємопов'язані компетентності, які сприяють особистісному та професійному зростанню, ВОК передбачено розвиток у здобувачів освіти: а) інтегральної, яка полягає у здатності розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в процесі професійної діяльності або навчання; б) загальних, які передбачають здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями; здатність працювати в команді та автономно; здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; в) когнітивних (креативність, критичне мислення, логіка) та інші аспекти особистісного розвитку.

4. Структура ВОК.

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Пр.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/ Бали
Змістовий модуль 1. Символіка української писанки						
Тема 1. Історія становлення та розвитку писанкарства в Україні. Символіка орнаментики та кольору писанкового розпису.	28	2	4	20	2	20
Тема 2. Регіональні особливості декорування писанок.	38	2	4	30	2	20
Разом за модулем 1	66	4	8	50	4	40
Змістовий модуль 2. Технологічні особливості писанкового розпису.						
Тема 3. Техніки та матеріали в писанкарстві.	28	2	4	20	2	20

Тема 4. Традиційні техніки писанкового розпису.	28	2	4	20	2	20
Тема 5. Сучасні декоративні техніки в писанкарстві.	28	2	4	20	2	20
Разом за модулем 2	84	6	20	40	4	60
Всього годин/Балів	150	10	20	110	10	100

Завдання для самостійного опрацювання.

Самостійна робота здобувачів освіти – основний вид засвоєння навчального матеріалу. Під час самостійної роботи здобувач освіти опрацьовує теоретичний матеріал, виконує практичні завдання. Самостійна робота здобувачів освіти оцінюється під час поточного контролю та підсумковому контролю. Зміст самостійної роботи здобувачів освіти з ОК визначають силабус освітнього компонента, навчально-методичні матеріали, завдання та методичні вказівки викладача. Опрацювання теоретичного матеріалу і доопрацювання практичних завдань відповідно усіх тем змістових модулів.

Перелік завдань для самостійної роботи:

Пошук і опрацювання теоретичного матеріалу до тем №1-2.

Підготовка матеріалів до тем № 3-5.

Підбір зразків, колірної гами до виконання тем № 2-5

Створення ескізів до теми № 5.

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо здобувача освіти.

Силабус розроблено згідно **2025 Положення про організацію освітнього процесу на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях вищої освіти у Волинському національному університеті імені Лесі Українки**

Аудиторні навчальні заняття проводяться за затвердженим в установленому порядку розкладом. Для успішного засвоєння відповідних фахових компетентностей з даного освітнього компонента здобувач зобов'язаний відвідувати усі аудиторні заняття та виконувати завдання.

За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування) навчання може відбуватись за індивідуальним графіком навчання згідно **2025 ПОЛОЖЕННЯ про організацію освітнього процесу здобувачів освіти за індивідуальним графіком навчання у Волинському національному університеті імені Лесі Українки** за погодженням із керівником курсу та деканатом факультету.

Оцінювання знань здобувача освіти здійснюється згідно **2025 ПОЛОЖЕННЯ про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки**

Замість практичної поточної роботи, на розгляд викладача, здобувачу може зараховуватись участь у конкурсі, олімпіаді чи виставці де він продемонстрував свою фахову майстерність, при умові, що участь була в період залікового кредиту. Згідно з **2024 ПОЛОЖЕННЯ про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки**.

Політика щодо академічної доброчесності.

Викладач і здобувач освіти мають дотримуватись [ст. 42 Закону України «Про освіту»](#). Усі здобувачі освіти повинні ознайомитись із основними положеннями [Кодексу академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки](#) та [Ініціативою академічної доброчесності та якості освіти – Academic IQ](#).

Практичні роботи студентів мають бути оригінальними творами власного виконання. Приклади можливої академічної недоброчесності – творчий або академічний плагіат. За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності як повторне проходження оцінювання (повторне виконання завдання відповідної теми).

Здобувачу освіти необхідно дотримуватися морально-етичних правил: не пропускати аудиторних занять (у разі пропуску – причину підтвердити документально) не привласнювати чужу інтелектуальну працю; вказувати посилання на першоджерело. У творчих, дослідницьких, методичних роботах, при виконанні самостійної роботи, слід аргументовано доводити і висловлювати власну думку, спираючись на знання та уміння, здобуті у процесі навчання у ЗВО.

Приклади можливої академічної недоброчесності:

- у практичних завданнях – використання чужих робіт, виконаних не власне здобувачем освіти,

- у теоретичних завданнях – відсутність посилань на використані джерела, присвоєння, (без відповідних посилань) чужих умовиводів та міркувань.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);

- повторне проходження відповідної теми або змістового модуля.

Порушенням академічної доброчесності також вважаються: академічний плагіат, списування, необ'єктивне оцінювання.

Політика щодо дедлайнів та перекладання.

Оцінювання відбувається в процесі вивчення відповідної теми, кінцевий термін задачі - напередодні завершення вивчення змістових модулів.

Здобувач освіти має право звертатися до викладача за додатковим поясненням матеріалу курсу (модуля) чи змісту практичних завдань протягом робочого часу усно, електронною поштою. На запит зацікавлених здобувачів освіти, викладач призначає консультацію для аналізу самостійної роботи здобувачів освіти. Відвідування таких консультацій за бажанням здобувачів освіти.

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів).

Перекладання модулів за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний) оцінюється без зниження оцінки.

Розподіл загальної кількості балів між поточним контролем, підсумковим контролем - заліком та критерії оцінювання визначається силабусом ОК і доводяться до відома здобувачів освіти на початку семестру.

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом, але бали за це не нараховуються. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Недопустимі пропуски занять без поважних причин (причини пропуску мають бути підтвержені необхідними документами або попередженням викладача). Не вітаються запізнення на заняття. У разі пропуску занять, здобувачі освіти має самостійно опрацювати матеріали тем і підтвердити їх опанування відповідними нотатками, а також практичною роботою. Довгострокова відсутність здобувача освіти на заняттях без поважних причин дає підстави для незаліку з освітнього компонента і його можливого подальшого відрахування. Додаткові заняття з такими здобувачами освіти не передбачені.

У випадку, якщо здобувач освіти пропускає заняття з поважної причини, він має змогу надолужити вивчений матеріал, отримавши та виконавши індивідуальне завдання яке оцінюється згідно оцінювання конкретного пропущеного лекційного чи практичного заняття.

Можливість отримати додаткові (бонусні) бали. У випадку незадовільної підсумкової оцінки або за бажанням підвищити рейтинг здобувач може дібрати бали, виконавши певний вид робіт (наприклад, здати одну із тем або перездати якусь тему тощо).

V. Підсумковий контроль

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання. З ОК «Писанковий розпис» він проводиться у формі заліку.

Оцінювання знань здобувачів освіти з освітнього компонента «Писанковий розпис» здійснюється під час поточного контролю за результатами виконання тих видів робіт, які передбачені силабусом. Впродовж семестру, здобувач освіти за виконання завдань поточного контролю та самостійної роботи, отримує – 100 балів.

Семестровий залік виставляється за умови виконання здобувачем освіти завдань, передбачених силабусом ОК. Впродовж семестру, здобувач освіти за виконання завдань поточного контролю і самостійної роботи накопичує максимально 100 балів. У випадку, якщо здобувач освіти отримав менше, ніж 35 балів, він має бути відрахований за академічну неуспішність.

Здобувач освіти може додатково скласти на консультаціях із викладачем ті теми, які він пропустив протягом семестру (з поважних причин), таким чином покращивши свій результат рівно на ту суму балів, яку було виділено на пропущені теми. Максимальна кількість балів під час ліквідації академічної заборгованості з заліку – 100 балів. Повторне складання заліку допускається не більше як два рази: один раз – викладачеві, другий – комісії.

Політика академічної доброчесності при вивченні даного ОК передбачає максимально прозорий підхід до навчання, доступності всього матеріалу, розуміння вимог та розуміння результатів навчання, відповідальності здобувача щодо процесу навчання.

Неформальна освіта при викладанні ОК.

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті здійснюється відповідно до [2024 ПОЛОЖЕННЯ про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки](#) за умови підтвердження, що зміст майстер-класів (семінарів, конкурсів, виставок тощо) відповідає темам курсу, сертифікати участі в них (або інші підтверджуючі документи) будуть достатньою підставою для зарахування

відповідних тем.

Питання до заліку.

1. Традиційні вірування та обряди пов'язані з писанками та крашанками в Україні.
2. Регіональні особливості декорування писанок.
3. Технологія та матеріали для написання писанок.
4. Гуцульська писанка.
5. Техніка воскового розпису писанок за допомогою писака.
6. Особливості виготовлення писанки-дряпанки.
7. Писанки Волині та Полісся.
8. Технологічні особливості виготовлення писанок в техніці витравлювання.
9. Домінантні мотиви орнаментики української писанки.
10. Технологія фарбування писанок природними барвниками.

Критерії оцінювання за контрольні роботи (практичні завдання)

Протягом залікового кредиту здобувачі освіти можуть отримати максимальну кількість балів за поточну практичну роботу 20 балів.

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Критерії оцінювання
20-16	Роботи розкривають задану тему відповідно до поставлених завдань, виконані на високому рівні з точки зору теоретичного та практичного вирішення. Завдання виконані на високому рівні з точки зору колористичного та технічно вирішення. Здобувач чудово орієнтується у професійній термінології, та визначеннях.
15-11	Відповіді розкривають задану тему, проте є незначні недоліки. Практичні завдання виконані на доброму рівні. Здобувач орієнтується у професійній термінології та правилах. Роботи відображають задану тему, проте виконані з незначними недоліками.
10-6	Відповіді не повністю розкривають задану тему, практичні завдання виконані на достатньому рівні. Є незначні порушення послідовності виконання. Не продемонстровані в повній мірі необхідні навички.
5-2	Практичні роботи не розкривають задану тему. Відповіді мають ряд значних помилок. Здобувач слабо орієнтується в термінології, правилах і визначеннях. Роботи мають ряд значних помилок у композиційному та колористичному вирішенні.

2-0	Відповіді не розкривають задану тему, є грубі помилки у вирішенні практичних завдань. Здобувач не орієнтується у техніках та професійній термінології.
-----	--

Підсумковим контролем вибіркового ОК «Писанковий розпис» є залік.

Оцінювання знань здобувачів освіти здійснюється під час поточного контролю за результатами виконаних видів робіт, передбачених силабусом, отже, отримання підсумкових балів відбувається шляхом накопичення балів протягом семестру (практичні аудиторні завдання, завдання винесені на самостійного опрацювання).

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітніх компонентів, де формою контролю є залік

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
0–59	Незараховано (необхідне перескладання)

90-100 бал. – усі завдання виконані в повному обсязі, на високому технічному рівні, здобувач освіти проявив креативність мислення, що відобразилося у оригінальності форм виконаних завдань.

82-89 бал – завдання виконані у повному обсязі. Допущені невеликі недоліки – проявлена недостатня креативність мислення.

75-81 бал. – обсяг виконання завдань з порушеннями до вимог. Допущені певні недоліки у представлення матеріалу, аналізу. Не проявлені оригінальність та креативність за осмисленою тематичною інформацією.

67-74 бал. – неповний обсяг виконання завдань. Робота без креативних думок і смислового навантаження.

60-66 бал. – неповний обсяг виконаних завдань. Не проявлено у висновках до кожної теми креативного мислення та зачатків прогнозування щодо застосування отриманих компетентностей у майбутній роботі. Відсутня презентаційна складова творчої роботи.

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Біляшівський М. Українське народне мистецтво– Харків : Видавець Савчук О.О., 2022. – 168 с.
2. Вахрамєєва Г.І., Писанкарство. Орнаментика, техніки, матеріали: методичні рекомендації. Навч.-метод. видання. Луцьк.: Поліграфічний центр «Друк Формат», 2022. - 25 с.

3. Вахрамєєва Г. І. Дослідження народного мистецтва в контексті національних самоідентифікаційних процесів в Україні кінця XIX – початку XX ст. – Збірник матеріалів IV Всеукраїнської науково-практичної конференції «Актуальні проблеми розвитку українського мистецтва; культурологічний, мистецтвознавчий, педагогічний аспекти». - Луцьк, 12 квітня 2019. С. – 86-88
4. Вахрамєєва Г.І. Еко-арт як художнє відображення викликів спричинених глобальною екологічною кризою. Актуальні проблеми розвитку українського мистецтва: культурологічний, мистецтвознавчий, педагогічний аспекти матеріали X всеукр. наук.-практ. конф. матеріали X Міжнародної науково-практичної конференції (с. Світязь Шацького району Волинської області, 23 – 25 травня 2025 року); Волинський національний університет імені Лесі Українки. Львів – Торунь: Liha-Pres, 2025 С. 143-145. <https://doi.org/10.36059/978-966-397-500-9-44>
5. Декоративне мистецтво України крізь віки: монографія. – Київ: НАН України, ІМФЕ ім. М.Т. Рильського, 2019. – 876 с.
6. Декоративне мистецтво України IX-XXI століть: стильові трансформації, художні інтерпретації, загально європейський контекст / голов. ред. Г. Скрипник. – Київ : НАН України, ІМФЕ ім. М.Т. Рильського. 2019. – 652 с.
7. Кордуба М. Писанки на Галицькій Волині. – Харків: Видавець Олександр Савчук, 2018. – 40 с.
8. Манько В. Покутські народні писанки. – Львів: Колесо, 2021. – 200 с.
9. Основи кольорознавства та декоративно-прикладного мистецтва: навч. посіб. / Прокопович Тетяна Анатоліївна, Каленюк Ольга Миколаївна, Вахрамєєва Галина Іванівна – Луцьк: Поліграфічний центр «Друк-Формат», ФПО Покора І.О., 2019. – 91с.
10. Писанки Ганни Косів. Полтавські мотиви. – Львів: Свічадо, 2020. – 96 с.
11. Ткаченко В. М. Джерельна база з писанкарства в Науковому архіві Інституту археології НАН України. *Virtus : Scientific Journal / Editor-in-Chief M. A. Zhurba*. 2019. № 36. September. С. 189–192.
12. Prokorynych T., Panfilova O., Vakhramieieva H. Tarasiuk I., Kaleniuk O. Styles and directions of contemporary Ukrainian fine arts in the context of world trends. *AD ALTA: journal of interdisciplinary research*. 2024. Vol. 14, No 2 (XLIV). P. 13 – 18. (Web of Science).

Інформаційні ресурси

1. <http://www.nbuv.gov.ua/> -Національна бібліотека імені І.В. Вернадського.
2. <http://www.dnrb.gov.ua/> - Державна науково-педагогічна бібліотека України. ім. В.О.Сухомлинського
3. <https://uartlib.org/ukrayinski-hudozhniki/> - Бібліотека українського мистецтва.